

Bu makaleye atıfta bulunmak için/To cite this article:

DUMANLI, F. (2021). İzlenimcilik Sanat Akımının Hazır Giyim İşletmelerindeki Tasarımlara ve Tanıtım Faaliyetlerine Yansımaları: Christian Dior Örneği. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25 (3), 1022-1038.

İzlenimcilik Sanat Akımının Hazır Giyim İşletmelerindeki Tasarımlara ve Tanıtım Faaliyetlerine Yansımaları: Christian Dior Örneği

Ferhat DUMANLI^(*)

Öz: Günümüzde birçok markanın ortaya çıkması ile birlikte işletmeler ve tasarımcılar moda tüketicileri ile birlikte uzun vadeli ilişki kurmak istemektedirler. İşletmeler ilişki içerisinde buldukları moda tüketicilerinin değişen ve sürekli farklı ürünler görmek isteme ihtiyaçlarını karşılamak için sanat akımlarından yararlanma yoluna gitmişlerdir. Yapılan çalışmada Christian Dior markasının moda tüketicileri ile interaktif olarak uzun süre ilişki kurmak, hedef pazarda sürekliliği sağlamak ve ürünleri diğer markalardan farklı tasarlamak için hazırlanan tasarımlarda ilham alınan sanat akımı olan izlenimcilik incelenmiştir. Bu amaçla, Ralf Simon tarafından İzlenimcilik sanat akımından yararlanılarak hazırlanan hazır giyim tasarımlarına ve tanıtım faaliyetlerinden örnekler yer verilmiştir. Dior markasının tasarımdan sonraki evrede ürünleri moda tüketicilerine tanıtımında kullanmış olduğu defile alanlarında ve moda dergilerinde İzlenimcilik sanat akımından etkilenilerek kullanmış olduğu tanıtım faaliyetlerinden bahsedilmiştir. Araştırmada belge tarama yöntemi kullanılmış; kitap, dergi, makale ve sosyal mecralardan yararlanılmıştır. Bu bağlamda, yeni bir koleksiyon oluşturmada farklı sanat akımlarından yararlanmanın ve markanın geçmişine sahip çıkarak yeniye geçmişten ilham alarak ortaya çıkarmanın hazır giyim işletmelerine olan katkılarının olumlu yönde olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İzlenimcilik, moda, hazır giyim, moda tüketicisi, Christian Dior

Reflections of Impressionism Art Movement on Designs and Promotional Activities in Ready-Made Clothing Sector: The Example of Christian Dior

Abstract: Nowadays, with the emergence of many brands, businesses and designers want to establish long-term relationships with fashion consumers. Businesses have chosen to benefit from art movements to meet the changing and constantly changing needs of the fashion consumers contacted with. In the study; Impressionism, as an inspired art movement, has been examined in the designs prepared for the Christian Dior brand to establish an interactive relationship with fashion consumers for a long time, to ensure continuity in the target market and to design products differently from other brands. For this purpose, examples of ready-made clothing designs and promotional activities prepared by Ralf Simon using the Impressionism art movement are included. The promotional activities

^{*}) Öğr. Gör., Nişantaşı Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Halkla İlişkiler ve Tanıtım (e-posta: ferhat.dumanli@nisantasi.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6221-072X>

Bu makale araştırma ve yayın etiğine uygun hazırlanmıştır iThenticate for Authors & Researchers intihal incelemesinden geçirilmiştir.

used by the Dior brand in the fashion show areas and fashion magazines, which were used in the promotion of the products to the fashion consumers in the phase after the design, were mentioned by being influenced by the Impressionism art movement. The archive research method was used; books, magazines, articles and social media were studied. In this context, it is understood that making use of different art movements in creating a new collection and protecting the brand's past and revealing the new with inspiration from the past have positive contributions to fashion retail.

Keywords: *Christian Dior, fashion, fashion customer, impressionism, ready to wear*

Makale Geliş Tarihi: 06.06.2021

Makale Kabul Tarihi: 24.09.2021

DOI: 10.53487/ataunisosbil.948782

I. Giriş

Sanayi devriminin getirmiş olduğu yenilikler sonucunda geleneksel hayatın değişmesi tüm dünyayı değişime uğratmıştır. Toplumsal hayatta yaşanan birçok sosyal, politik ve teknolojik gelişmeler kişilerin yaşam tarzlarını ve hayata olan bakış açılarını da değişime uğratmıştır. 19. yüzyılın sonlarında meydana gelen bu değişim ilk olarak Fransa'da kendi göstermeye başlamıştır. Yaşanan bu değişim toplumun tüm alanlarında olduğu gibi sanat alanında da kendini hissedilir derecede göstermeye başlamıştır. Örneğin; resim alanında yaşanan bu değişim ile birlikte sanatçılar gelenekçi olan tavırlarından vazgeçmiş, yaptıkları çalışmaların biçim, estetik ve güzellik anlayışlarında önemli değişiklikler görülmüştür. Sanatçılar bu sayede tasarladıkları eserlerinde, günlük yaşamdan kesitler ve izlenimleri sonucu elde ettikleri nesnelerin tasvirlerini ortaya çıkarmışlardır. Sanattaki bu yeni bir yaklaşım olan İzlenimcilik akımı 19.yüzyılın sonlarında ilk olarak Fransa'da resim alanında görülmüş daha sonra edebiyat, müzik ve moda gibi diğer sanat alanlarında etkili olmuş bir akımdır.

İzlenimcilik akımı ismini sanat eleştirmeni Lois Leroy'dan almaktadır. Monet eserlerinde tasarım esnasında görmüş olduklarını birbirine değil, görmüş olduğu anın duygusal izlerini de eserlerinde yansıtmıştır. İzlenimciler, eserlerini oluştururken doğal insan hayatını ve manzarayı gözlemliyor tuvale izlenimlerini aktarmışlardır. Bu akımdaki sanatçıların eserlerinden örnekleri; Paris çevresinden doğa manzaraları, çamaşır yıkayan kadınlar ve ayakkabılarını giyen balerin kızlar şeklinde sıralamak mümkündür (Farthing, 2017: 52).

Günümüze geldiğimizde ise lüks ekonomisinin küreselleşmesi ve Fransız moda evlerinin ticari olarak genişlemesi, moda ve tekstil sektöründe tasarımcıların yeni arayışlara gitmesine neden olmuştur (Mendes ve Roberts, 2015: 56). 21. Yüzyılda markaların çoğalması ve üretimin artması moda tüketicilerinin takip ettikleri markalardan beklenti içerisine girmelerine neden olmuştur. Bu nedenle işletmeler koleksiyonlarını oluştururken farklı sanat dallarından etkilenecek tasarımlar oluşturmaya başlamıştır. Bu bağlamda tasarımcılar ve işletmeler her yıl bahar ve kış aylarında düzenledikleri koleksiyonlarda kendi rakiplerinden farklı ürünler tasarlama yoluna gitmişlerdir. Hazırladıkları tasarımlarda kendi moda

tüketicilerinin ilgilerini çekmek, satışları arttırmak, etkileyici reklam kampanyaları oluşturmak ve uzun vadeli ilişkiler kurmak için farklı disiplinlerden yararlanmaya başlamışlardır. Hazırlanan bu çalışmada hazır giyim işletmelerinin birçok marka ile rekabetçi olmaları ışığında hedef aldıkları moda tüketicilerinin nasıl daha iyi dikkat çekeceklerine, tüketicilerin güzellik ve estetik anlayışlarını nasıl tatmin edeceklerine ve moda pazarında uzun vadeli iletişim kurmak için nasıl bir yol izlenmesi gerektiğine dair güncel bir bakış açısı hedeflenmiştir. Bu bağlamda yapmış olduğu tasarımlarda farklı ve yenilikçi olan ve ürün tasarımının yanı sıra tanıtımında da farklı sanat dallarından beslenen Christian Dior markası tasarımları, ürün tanıtımları ve sunumları araştırılmıştır.

Bu bağlamda araştırmanın amacı hazır giyim işletmelerinin hedef kitleleri için oluşturmuş oldukları koleksiyonlarda farklı sanat disiplinlerinden yaralandıkları, ürünlerin tasarımından görsel sunumuna kadar bu disiplinlerin etkili olduğu ve bunun sonucu olarak yenilikçi ve farklı tasarımlar ortaya çıktığı görülmüştür. Hazır giyim işletmelerinin ürün tasarım ve tasarımdan sonraki süreçlerinde güncel bir bakış açısı sağlayan bir araştırma yapmak amaçlanmıştır.

II. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Yapılan bu çalışmada araştırmanın problemi, günümüzde markaların kendi sürekliliklerinin devamı için moda tüketicilerine ne tarz tasarımlar hazırladığı, hangi sanat akımlarından yararlandığı, moda ürünlerinin tasarımı, defile ve dergilerde tanıtımına etkilerinin incelenmesi şeklinde belirlenmiştir. Hedef kitlelerine ulaşmada uyguladıkları proje ve tasarımlar araştırılmıştır.

Çalışma kapsamında Christian Dior markasının 1940 ve 2000'li yıllardaki hazırlanmış olduğu tasarımlar incelenmiş, bu bağlamda İzlenimcilik sanat akımının moda ürün tasarımına ve reklam kampanyalarına etkileri araştırılmıştır. Araştırmada ilk olarak bir sanat akımı olan İzlenimcilik incelenmiş; geçmişine sahip çıkan, tasarım ve reklam kampanyalarında farklı sanat disiplinleri ile beslenmesi sebebiyle Christian Dior markasının farklı sezonlarda çıkarmış olduğu tasarımlar, bu ürünleri tanıtım ve sunuş şekilleri incelenmiştir. Markanın araştırmada sürecinde sektöre dayalı kitap, dergi, makale ve elektronik ortamda bulunan ulusal ve uluslararası kaynaklardan yararlanılmıştır.

Christian Dior'un impressionism kitabı referans alınarak araştırılan nitel araştırma tekniğinde Christian Dior ve izlenimcilik akımı doküman analizi yapılmıştır. Nitel analizin tercih edilmesinin sebebi eldeki kaynakların okunarak ve gözlemlenerek yorumlanması şeklinde açıklanabilir. Dior markasının farklı sanat disiplinleri ile işbirliği içinde oluşu tespit edilmiştir.

Araştırmada izlenimcilik sanat akımının seçilmesinin nedeni Dior markasının İzlenimcilik sanat akımından çok fazla etkilendiği yapılan ürün tasarımları, sunuş ve tanıtımı ile

gözlemlenmiştir. Moda ürünlerinin tasarımında İzlenimcilik sanat akımından yararlanılarak tasarlanan ürünlerin ve tanıtımının moda tüketicileri tarafından daha çok dikkat çekici olduğu anlaşılmıştır. Bu anlamada farklı sanat akımlarından etkilenilerek oluşturulan tasarımlarda yeni bir ürün ortaya çıkarmada ve ürün tanıtımında olarak olumlu yönde etkiledikleri gözlemlenmiştir.

1. İzlenimcilik

Sanayi devrimi ile yaşadığımız çevre çok farklı şekilde değişime uğramıştır. Teknolojik ve sosyal değişiklikler insanların gündelik yaşam tarzlarını değiştirmiş, farklı bakış açılarını gündeme getirmiştir. 18. ve 19. Yüzyıllarda etkisini gösteren bu yenilik ve farklılaşmalar Avrupa’da özellikle Fransa’da etkisini oldukça hissettirmiştir. Yaşanan bu değişimler her alanda olduğu gibi sanatta özellikle resim alanında yenilikleri beraberinde getirmiştir. Önceki dönemlerde bilinene göre hazırlanan resimler yerine görünen göre resimler oluşturulmaya başlanmıştır. Günlük yaşamdan kesitler ve doğa manzaraları bu sanatın resimlerini oluşturmaya başlamıştır. Resim sanatında bu akıma verilen isim izlenimcilik olmuştur. İzlenimcilik sanatının ismi Claude Monet’in ‘‘Gündoğumu, İzlenim’’ adlı eserinden alır. Monet’in hazırlamış olduğu İzlenim adı sergiye katılan tüm tablolar için kullanılmaya başlanmıştır. Bu isimlendirme gün geçtikçe tüm sanat dünyasında kullanılmaya başlandı.(Şahankaya, 2016: 3; Ayaydın, 2015: 10).

İzlenimcilik akımında; sanatçıların modern yaşamı, gördükleri şekilde birebir resmederek geçip giden anı yakalamaya çalışmaları görülmektedir. İlk olarak 1874 yılında, *Anonim Ressamlar Derneği* olarak adlandırılan bir grup sanatçının Paris’te düzenledikleri bir sergide izlenimcilik hareketi kendini göstermiştir. Sergi üyeleri arasında Claude Monet, Camille Pissarro ve Edgar Degas bulunmaktadır. Sergideki çalışmalar bazı eleştirmenler tarafından bitmemiş eskiz gibi görünümünden dolayı eleştirilirken, bazı eleştirmenler de modern ve gerçekçi hayatı tasvir ettiği için beğenmiştir. Çalışmalar, bugün yerleşik tarzları reddetmesi, yenilikçi fikirleri bir araya getirmesi modern yaşamı en etkili bir biçimde tasvir etmesinin yanı sıra somutlaşan modernliği ile tanınmaktadır. Bu bağlamda izlenimcilik akımı, modern hayatı kucaklaması ve avangart sanat akımı için basamak haline geldiği için kalıcı bir sonuç hareketi olarak da tanımlanmaktadır (Samu, 2004: 1).

Dönemin en önemli sanatçıları arasında yer alan Monet, tarihsel temalara ve abartılı kusursuzluğa başkaldıran sanatçılardan birisi olarak bilinir. Monet’in günlük hayat akışı içerisinde gözlemleyip ilham aldığı ve çalışmalarında kullandığı temalar arasında; Paris çevresindeki gelincik tarlaları, tren istasyonları ve şemsiyeli kadın figürleri yer almaktadır (Farthing, 2017: 109). Christian Dior yapmış olduğu tasarımlarda İzlenimci sanatçılardan Monet’in yapmış olduğu eserlerden oldukça etkilenmiştir. Monet ışığın doğadaki yansımalarını birebir aynısını tuvaline yansıtan ve doğadaki birçok çiçeklerden etkilenen bir İzlenimci sanatçıdır. Christian Dior tasarımlarında da Monet’in etkilenmiş olduğu çiçek ve doğa resimlerini birebir yansıtmıştır. Elbise üzerindeki gelincik aplikeleri ve kullanılan

renkler Monet'in tablolarını anımsatmıştır. Christian Dior tasarımlarında özellikle Monet'in resimlerini seçmesinin nedeni ışığın tesiri görsel anının birebir yansıtılması, kullanılan renkler ve estetik anlayışı şeklinde betimleyebiliriz.

İzlenimci ressamlar sadece Monet ile sınırlı kalmayıp farklı ressamalarda gündelik hayatı ve doğal yaşamı konu almışlardır. Bu ressamlardan Georges Seurat'ın tasarlamış olduğu aşağıdaki tablo incelendiğinde, resimlerin arka planlarında kentli insanların tüketim ve boş zaman aktivitelerini görebildikleri açık hava parkları, kafeler, tekneler ve yeşillik alanlar görülmektedir. Resimlerdeki kadın modasının özelliklerine genel olarak baktığımızda yapay silüet değişikliklerinin geliştirildiğini görülmektedir. Tasarımcıların hazırlamış oldukları elbiselerde firfir ve büzgü detayları görülmekte olup, kadın silüetinde kıvrımlar hâkimdir. Gündelik şehir hayatında, kadınların giyimlerinde koyu rengi tercih etmesi ve şapka ve şemsiye gibi aksesuarların kullanıldığı dikkat çekmektedir (Hyewon, 2018: 76).

Görsel 1. Georges Seurat, *Grande Jatte Adası'nda Bir Pazar Öğleden Sonrası*, 1886, Şikago Sanat Enstitüsü, Chicago, ABD

2. Moda, İzlenimcilik akımı ve Dior'a etkisi

Moda olgusu, kostüm olmanın yanında aslında bir duygu ve sanat dalıdır (Strobel, 2014: 62). Fransız devriminden sonra, eğlence kültürü ve moda ürünlerini gösterme sembolleri toplumunun kafa karışıklığının bir sonucu olup, ardından insanlar siyaset dışında zevk alma eğilimi göstermeye başlamışlardır. Bunun sonucunda opera, konser, sergi gibi performanslar düzenlemeye başlanmıştır. Bu bakış açısıyla 19. yüzyılda Paris; büyük mağazaların olduğu, sınıf ayrımından çok sermaye gücünün ortaya çıktığı tüketim kültürünün merkezi olarak tanımlanmaktadır. Mağazalar yalnızca değişen kültür kalıplarını değil aynı zamanda tüketiminde olumlu yönde gerçekleştiği için olumlu bir itici güç haline gelmiştir. Tüketiciler için mağazalar, sergi alanları tüketim için eğlenceli vakit geçirilen ve eğlenceli etkinlikler için etkili mekânlar olmuştur (Hyewon, 2018: 76). Paris’de bulunan moda evleri, sergi alanları sanatın ve modanın en saygın noktaları olarak konumlandırılmıştır (Roberts, 2015: 11).

İzlenimci hareketin bir parçası olarak Christian Dior tarafından Normandiya’da düzenlenen sergi, moda ile izlenimcilik hareketinin karşılıklı etkileşimini sergileyen güzel bir örnektir. 1947 yılında Christian Dior, kadın moda tüketicisi kıyafetleri üzerinde yeni bir devrimi tasarlamış ve doğanın kendisine has benzersiz uyumunu kadın kostümleri ile ifade etmeye çalışmıştır. Normandiya manzarasına deniz kıyısındaki müzede izlenimcilik motiflerine sahip birçok elbise sergilenmiştir. Tasarlanan kostümlerdeki gökyüzü, deniz ve çiçekler Monet, Renoir, Degas ve Berthe Morisot’un resimlerini yansıtmaktadır. Kostümlerin üzerindeki renkler, emprime basılar ve işlemler Dior’un etkilendiği izlenimci ressamın manzaralarını çağrıştırmaktadır (Müller, 2013: 23). Christian Dior moda ürünlerinin tasarımında izlenimcilik sanat akımının en çok doğa resimlerinde bulunan çiçek resimlerinden ve renklerinde daha çok yararlanılmıştır. Dior’un hazırlamış olduğu koleksiyonlarda doğa ve çiçek figürlerinin kullanılması izlenimcilik sanat akımından etkilendiği hazırlamış olduğu koleksiyonlarında açıkça görülmektedir.

On sekizinci yüzyıldan bu yana moda kıyafetlerinin en önemli detayı olan çiçekler birçok tasarımcı tarafından kullanılmıştır. Dönemlerinin önemli isimleri olan Juliette Recamier ve Josephine de Beauharnais, beyaz düz şifon şeklinde kostümleri tercih ederken; Fransız kraliçesi Marie Antoinette döneminde ise kostümlerde daha çok çiçek detaylarını tercih etmiştir. Kıyafet tasarımlarının detaylarında yapılan bu değişiklikler ile sade elbiselere farklı bir bakış açısı oluşturulmaya başlanmıştır (Müller, 2013: 27).

Yirminci yüzyılın başlarında modernizm akımı ile tasarımcılar kostümlerin tasarımında detaylarda süslemeye karşıtı bir yaklaşım sergilenmiştir. Modernizm etkisi ile yapılan birçok tasarımda elbise yüzeylerinde herhangi bir tasarımı reddetmiştir. Buna karşın, Christian Dior modernizme karşı direnmiş olsa da kendi tasarımlarında her zaman çiçek ve doğa temasını kullanmıştır. Dior’un yapmış olduğu koleksiyonlarda süslü ve feminen yüzünü Claude Monet’in eseri olan The Artist’s Garden Corolla bitkisinden ilham alarak oluşturmuştur (Görsel 2 ve 3). Dior, dönemdeki izlenimcilik akımının etkisiyle, kadın moda tüketicileri için

omuzları yuvarlatılmış ve geniş etekleri olan çiçek bahçelerini anımsatan elbiseler tasarlamıştır. Tasarımları yaptıktan sonra o andan itibaren çiçekleri ve kadınları aynı varoluş alanına yerleştirmiştir. Dior kendi silüetlerini ortaya çıkarmak için botanik metaforlar kullanmıştır. Bu metaforlar Corolle, Lale ve çizgili olan Maquet çiçeklerinin yapısı, oluşturmuş olduğu silüetin matrisini oluşturmaktadır. Tasarlanan elbisenin yüzeyine işlenecek olan veya basılacak olan çiçek motiflerini yerleştirdiği görülmüştür. Claude Monet resimlerinde bahçedeki kadın figürlerini ışıpta hacimli elbiselerde canlandırmaya çalışmıştır. Georges Seurat tarafından hazırlanan Bir Pazar günü öğleden sonra La grande Jatte adasında tablosunda metal teller kullanılarak oluşturulan kostümlerde elbiselerin dik açıları ile oynamıştır. Dior daha sonra hazırlanan bu silüetlerin büyüsunü çağdaş ve sade bir dokunuş ile yeniden canlandırmıştır. Eteği daha kabarık hale getirmek için içine hacimli organze kumaş yerleştirdiği görülmektedir (Müller, 2013: 30).

Görsel 2. Monet'in The Artist's Garden at Giverny isimli eseri ve Christian Dior tarafından 1949'da tasarlanan elbise

Görsel 3. Raf Simon tarafından yorumlanan Corolla gece elbisesi

Claude Monet'in çizmiş olduğu Giverny'deki bahçesi adlı tuval üzerine hazırlanmış yağlıboya, Paris Musee d'Orsay'da sergilenmektedir (Görsel 2.) Bu eserden ilham alan Christian Dior tasarladığı straplez elbisede, çok sayıda şifon renkli parça kullanmıştır. Elbise resim sanatından ilham aldığı gibi aynı zamanda Fransa'da yeni izlenimci ressam olan Georges Seurat ve Paul Signac'ın noktacılık sanatını da çağrıştırmaktadır. Hazırlanan kostüm tasarımlarında, sanatta sık sık kadın güzelliğinin geçiciliğiyle ilişkilendirilen çiçeklerin geçici yönü, kırılğan malzemelere çevrilir ve bir çiçek bahçesinde izlenimi vermektedir.

Dior tarafından noktalı degrade şifon ile işlenmiş beyaz organze elbise, Kış 2012 Haute couture koleksiyonundan bir parçadır (Görsel 3). Raf Simons tarafından yeniden tasarlanan elbise, hazırlanan bir defile ile moda tüketicilerine sunulmuştur. Elbise tasarımında, yüzlerce çiçek applike kullanılmıştır. Raf Simons, Dior'un bırakmış olduğu mirasa sahip çıkarak geçmişi yeniden sahiplenmiştir. Bu şekilde tasarlanan kostümlerde geçmişte ressamlar tarafından hazırlanmış tabloların izlerini aynı zamanda elbise tasarımlarının etkileri görülmektedir. Geçmişe duyulan özlem ve diğer sanat dallarından yararlanılarak hazırlanan bu tasarımlar ile koleksiyon diğer markalardan benzersiz bir şekilde perakende pazarına sunulmuştur ve rakiplerinden farklı olan bu tasarımlar ile Dior'un pazar payı artmıştır. Moda tasarımında yeni bir şeyler üretmenin günümüzde zor olduğu bir dönemde tasarımlar moda tüketicilerinin farklı bakış açısı ile tasarlanmış ürünleri diğer markalardan farklı olduğu için

satın alma eğilimi artmıştır ve geçmişe duydukları nostalji özlemi bu ürünler sayesinde giderilmiştir.

Aynı yıllarda (1947 – 1957) tasarlanan kostümler, kadın moda tüketicilerinin sofistike ve gençlik ideallerini de dengelediği düşünülebilir (Palmer, 2009: 21). Christian Dior izlenimci ressamlardan Monet'in çizmiş olduğu kabarık etek silüetlerini kendine özgü tasarımları ile yorumlayarak dönemin zarif ruhunu moda tüketicilerinin beğenisine sunmuştur (Müller, 2013: 35). İzlenimcilerin doğaya kadın figürüne, ışık ve renk oyunlarına duymuş olduğu hayranlık Dior'un uzun yıllar boyunca elbise tasarımlarında estetik kodlarını oluşturmuştur.(Vogue, 2013).

Görsel 4 ile gösterilen elbisenin üzerindeki işlemler; Dior'un yasemin, beyaz güller ve yeşil notalardan oluşan çiçek kompozisyonunu göstermektedir. İzlenimlerle boyanmış bahçelerde renklerin ve ışıkların canlı oyununu çağrıştırmaktadır.

Görsel 4. Monet'in The path through the irises isimli eseri ve Raf Simons yorumlaması gece elbisesi

Görsel 5'te Claude Monet'in 1873 yılında yaptığı gelincik tarlası tablosu görülmektedir. Monet'in canlı ve açık manzara resmidir. Eser iki eşit parçaya ayrılmış sol tarafında kırmızı gelincikler, sağ ön ve arka tarafında kadın ve çocuk figürleri bulunmaktadır. Resimdeki derinlik arka kısımdaki bulunan yeşil ağaçlar ve insan figürlerinin birbirine oranı verilmiş, pastel renkler ve ışık sayesinde gelinciklerin kırmızı rengi ön plana çıkmıştır.

Görsel 5. Monet, The path through the irises, 1873, Paris, Musee d'Orsay

Christian Dior'un tasarımcısı Raf Simons kendi tasarımlarında eril idealleri ve tematik kavramlara odaklanan soyut bir entelektüel üzerine inşa etmiştir. Bunun için Granvilledeki tasarımcının aile evinde Dior'un iki tutkusu olan çiçekler ve mimariyi bir araya getirmiştir. Dior on dokuzuncu yüzyılda Claude Monet tarafından hazırlanan Gelincik Tarlası (Poppies) adlı eserinden etkilenecek bir kostüm tasarımı oluşturmuştur.(Görsel 6). Simons 2012-2013 sonbahar kış koleksiyonu ve 2012-2013 ilkbahar – yaz gece elbisesi koleksiyonunda Dior'un mirasına sahip çıkarak tasarlamış olduğu çiçeklerinden ilham almıştır. Defilede hazırlanan koleksiyonlardaki elbiselerden bir tanesi Monet'in gelincikler tarlasında tasarlamış olduğu eseri çağrıştırmıştır. Dior için tasarlanan kostümlerin tasarımlarında çiçek görünümlerini kendi üslubu ile tasarlayarak feminen görüntüyü ortaya çıkardığı görülmektedir.

Görsel 6. Monet'in Poppies adlı eserinden uyarlanmış Dior ve Raf Simons gece elbisesi tasarımları

Raf Simons'un 2012-2013 defilesinde gösterinin yapıldığı alanda şekil ve görsel düzenleme ile ilgili neo-formalist (yeni biçimcilik) yaklaşım ile hazırlanan dekorlar ve kış bahçesi görüntüsü yansıtan aynalar ile kaplanmıştır (Roberts, 2015: 11). Defileyi izlemeye gelen misafirlere defile alanı tıpkı çiçek bahçesinde gibi izlenim verilmiştir. Tüm alanlar yapay çiçekler ile süslenmiştir. Monet'in eserlerinde görülen izlenimcilik sanatı, Dior'un elbise tasarımlarında izlenimcilik sanatı etkileri görülürken, Raf Simons sayesinde sadece elbiselerde kalmayıp defilenin yapılacağı alanlarında da bu çiçek bahçelerinin etkileri de görülmektedir. Görsellerden de anlaşılacağı gibi defilenin yapılacağı alanında kostüm tasarımında olduğu gibi en ince ayrıntısına kadar düzenlenmesi kıyafetlerin yanı sıra markaların imajı üzerinde de olumlu etkisi olmuştur (Görsel 7). Bu sayede imajı güçlenmiş ve tasarımlara estetik bir bakış açısı katmaktadır.

Görsel 7. Raf Simons defile alanı görseli

Defilede kullanılan öğelerin sadece defile alanında değil tüm sosyal mecralarda ve yazılı basında paylaşımı yapılmıştır. Dönemin ünlü dergisi Vouge, Raf Simons'un ilham aldığı Dior elbise ile defile alanının bulunduğu yeri kendi sayfalarında yayımlamıştır (Görsel 8).

Yazılı basın iletişim araçları ile moda tüketicilerinin dikkatini çekmeyi başarmış ve markanın hazırlamış olduğu koleksiyonun moda tüketicileri tarafından bilinirliği artmıştır.

Görsel 8. Vogue dergisi, Eylül 2012

1863

2013

Görsel 9. Edouard Manet'in (1863) Çimlerin üzerinde öğle yemeği isimli eseri ve 2013 dergi kapağı çekimi

Görsel 8, 9 ve 10'da da görüleceği ve Kapferer'in de desteklediği üzere, lüks hazır giyim ürünlerinin tanıtımında görsel sanat eserlerinin kullanımı gittikçe moda sektöründe yaygınlaşmaya başlamıştır (Kapferer, 2014: 372). Bu bağlamda tasarlanan ürünler, evrensel olarak kabul edilen eserlerin yanında sergilemeye başlamıştır (Pesulo vd., 2017: 2193). İzlenimcilik sanatının etkileri Christian Dior markasının sadece elbise tasarımında değil yapmış olduğu reklam kampanyalarında da görülmektedir. 2013 sonbahar kış kampanyasında kullanılan ressam Edouard Manet'nin 1863 yılında "çimlerin üzerinde öğle yemeği" adlı eseri güçlü bir bağlantı sağlar. Özellikle reklam kampanyalarında izlenimcilik eserlerinin kullanılması kendi yaratımlarının oluşturmada etkili olmaktadır.

Görsel 10. Christian Dior 2019 sonbahar kış gece kıyafeti katalog çekiminde Edouard Manet tablosu esinlemesi

III. Sonuç ve Öneriler

Sanat ve moda disiplinleri birbirlerini besleyen önemli iki kavramdır. Özellikle günümüzde tasarımcıların yeni ürünler ortaya çıkarmak, farklı ve güncel olanı moda tüketicileri ile bir araya getirmek için farklı alanlardan da beslenerek tasarımlar oluşturmaya başlamışlardır. Hazırlanan tasarımlarda koleksiyonun tasarımından ürünlerin moda tüketicilerine tanıtımın yapıldığı defile alanlarına kadar bu etki görülmeye devam etmiştir. Ressamların hazırlamış olduğu eserleri sadece tablolarla değil tekstil ürünlerinin tasarımında, defile alanlarında ve moda tüketicilerine ulaştırmada etkili olan dergilerde etkileri görülmektedir.

Yapılan çalışmada örneklem olarak seçilen Christian Dior markasının tasarım faaliyetlerinin incelenmesi ile sanat akımlarından etkilenecek oluşturulan koleksiyonlarda gerek moda ürünlerinin gerekse de ürünleri sunuş biçimlerinin ve reklam kampanyalarının rakip markaların ürünlerinden farklı ve yenilikçi olduğu görülmüştür. Diğer birçok marka ürün tasarımında tasarımcının kendi hazırlamış olduğu tasarım ürünlerini oluştururken Christian Dior farklı sanat dallarından da yararlandığı görülmüştür. Hazır giyim işletmelerinde moda ürünlerinin oluşturulmasında İzlenimcilik akımı gibi farklı bir disiplinden yararlanılarak oluşturulan ürünlere dair örnekler verilmiştir. Christian Dior markasının yenilik olarak gündeme getirdiği geçmişi İzlenimcilik sanatından yararlanarak ortaya çıkardığı kostümleri, Ralf Simos tarafından yeniden yorumlayarak kendi mirasına sahip çıkması markanın hedef kitleleri ile başarılı bir yol kat ettikleri gözlemlenmiştir.

Günümüzde tasarımcıların yeni ürünler tasarlamak ve moda perakende pazarında yer edinmek için farklı yöntemler kullandıkları gözlemlenmiştir. Özellikle rekabetçi piyasada ve bu kadar fazla tüketimin olduğu ve sosyal mecralarda viral etki yarattığı bir ortamda yeni ve farklı ürünler moda tüketicileri tarafından dikkat çekici olmuştur ve tasarımları tercih ettikleri gözlemlenmiştir. Sanatın sadece elbise tasarımını etkili olduğu değil defilenin yapılacağı alanı da etkilediği görülmüştür. Modanın diğer sanat disiplinleri ile olan ilişkisi sadece satışları artırmada etkili olamayıp moda tüketicilerinin diğer sanat dallarına olan ilgisini de arttırmıştır. Estetik ve güzellik anlayışlarını da geliştirmiştir. Değişimin bu kadar hızlı yaşandığı günümüzde tekstil işletmelerinin ve tasarımcıların başarılarının devam etmesi sanat dalları ile etkileşim içinde olmaları zamanın ruhunu yakalayan ve geçmişten ilham alarak ortaya yeni ürünler çıkarmanın başarılı sonuçlar ortaya koyulacağı sonucu ortaya çıkmıştır.

Lüks hazır giyim ürünlerinin reklam kampanyalarında tanınmış evrensel resim eserlerinin kullanımını hazır giyim ürününün tanıtımında sanat eserine duyulan hayranlık aynı şekilde reklamı yapılan ürünlere de yansımaktadır. Aynı zamanda izlenimcilik sanat eserlerini kendi markalarının tasarımında ve reklam kampanyalarında kullanan hazır giyim işletmeleri, ürünlerinin satın alınmasında ve tanınmasında ilişki daha fazla istek uyandırmaktadır.

Verilen örneklerin ve örneklere dair yorumların, gerek tasarımcılara gerekse de akademisyenlerin bundan sonraki çalışmalarına ışık tutacağı ön görülmektedir.

Kaynaklar

- Ayaydın, A. (2015). "Empresyonizm (İzlenimcilik) Akımının Güncel Bakış Açısıyla Bazı Yönlerden İncelenmesi", *Sanat Eğitimi Dergisi*. <https://www.sanategitimidergisi.com/makale/pdf/1447567516.pdf> , Erişim Tarihi: 03.09.2021
- Farthing, S. (2017). *Sanatın Tüm Öyküsü*, çev. Gizem Aldoğan G. ve Firdevs Candil Çulcu, 3. Basım, Hayalperest Yayınevi.
- Hyewon, P. (2018). "Women's Fashion and Signs of the Modern City Expressed on Paintings by the Impressionists." *Journal of Fashion Business*. <https://www.koreascience.or.kr/article/JAKO201830540459717.pdf> , Erişim Tarihi: 30.05.2021
- Kapferer, J.N. (2014). "The artification of luxury: From artisans to artists", *Business Horizons*. <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2013.12.007>, Erişim Tarihi: 29.05.2021
- Mendes, S. & Roberts, N. R. (2015). "New French Luxury: Art, Fashion and the Re-Invention of a National Brand.", *Luxury*, <http://dx.doi.org/10.1080/20511817.2015.1099343>, Erişim Tarihi: 06.06.2021
- Müller, F. (2013). *Dior Imperessions: The Inspiration and Influence of Impressionism at the House of Dior*, 1. Basım, Rizzoli International Publications.
- Palmer, A. (2009). *Dior: A New Look, A New Enterprise (1947–57)*. V&A Publishing.
- Pesulo, A.M., Pino, G., Ammatulli, C. & Guido, G. (2017). "Luxury advertising and recognizable artworks: New insights on the art infusion effect." *European Journal of Marketing*. <https://doi.org/10.1108/EJM-09-2016-0496>, Erişim Tarihi: 28.05.2021
- Roberts, N. R. (2015). "Raf Simons and Interdisciplinary Fashion from Post-Punk to Neo-Modern." *Fashion Theory*. <https://doi.org/10.2752/175174115X14113933306743>, Erişim Tarihi: 31.05.2021
- Samu, M. (2004). "Impressionism: Art and Modernity." *Heilbrunn Timeline of Art History*. http://www.metmuseum.org/toah/hd/imml/hd_imml.htm , Erişim Tarihi: 01.06.2021
- Strobel, H. (2014) "Impressionism, Fashion, & Modernity by Gloria Groom." *Women's Art Journal*. <https://www.jstor.org/stable/24395373?seq=1> , Erişim Tarihi: 05.06.2021
- Şahankaya, N. (2016). "*Maurice Merleau-Ponty fenomenolojisi ve resimde izlenimcilik*". Yüksek Lisans Tezi, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi.

İnternet Kaynakları

Vogue Dergisi, <https://www.vogue.com/slideshow/christian-dior-raf-simons-from-the-archives>, Erişim Tarihi: 05.06.2021.

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1. Georges Seurat, “Grande Jatte Adası’nda Bir Pazar Öğleden Sonrası”, 1886, Tuval Üzeri Yağlı Boya, Şikago Sanat Enstitüsü, Chicago, <https://www.arthipo.com/artblog/unlu-ressamlarin-hayat-hikayeleri/georges-seurat.html>, Erişim Tarihi: 25.05.2021
- Görsel 2. Monet, “The Artist's Garden ay Giverny”, 1900, Tuval Üzeri Yağlı Boya, Paris <https://www.art.com/products/p45044027329-sa-i10356671/claude-monet-the-artist-s-garden-at-giverny-c-1900.htm>, Erişim Tarihi: 25.05.2021
- Görsel 3. Christian Dior’da Raf Simon tarafından yorumlanan Haute Couture elbise, <http://romantiqueandrebelle.com/the-dior-corolla-dress/>, Erişim Tarihi: 25.05.2021
- Görsel 4. Monet, “The path through the irises”, 1914, Tuval Üzeri Yağlı Boya, Metropolitan Sanat Müzesi, New York <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/438007>, Erişim Tarihi: 25.05.2021
- Görsel 5. Monet, “Poppies”, 1873, Tuval Üzeri Yağlı Boya, Musee d’Orsay, Paris <https://www.claude-monet.com/the-poppies-field.jsp>, Erişim Tarihi: 25.05.2021
- Görsel 6. Monet’in Poppies adlı eserinden uyarlanmış Dior ve Raf Simons gece elbisesi tasarımları, <https://ellaelysia.wordpress.com/2014/10/27/dior-impressions/>, Erişim Tarihi: 25.05.2021)
- Görsel 7. Raf Simons defile alanı görseli, <https://tr.pinterest.com/pin/379991287303695467/>, Erişim Tarihi: 26.05.2021
- Görsel 8. Vouge dergisi, <https://www.vogue.com/slideshow/christian-dior-raf-simons-from-the-archives>, Erişim Tarihi: 01.06.2021
- Görsel 9. Edouard Manet’in (1863) Çimlerin üzerinde öğle yemeği isimli eseri ve 2013 dergi kapağı çekimi, (<https://ellaelysia.wordpress.com/2014/10/27/dior-impressions/>, Erişim Tarihi: 01.06.2021
- Görsel 10. Christian Dior 2019 sonbahar kış gece kıyafeti katalog çekiminde Edouard Manet tablosu esinlemesi, <https://ubicouture.tumblr.com/>, Erişim Tarihi: 01.06.2021